

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้จะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ที่จะประเมิน โครงการฝึกอาชีพในโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยบุคคล 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารในสำนักงานการศึกษาและสำนักพัฒนาชุมชนที่เกี่ยวข้องกับโครงการฝึกอาชีพในโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 คน ใช้ประชากรทั้งหมดในการวิจัย

กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารโรงเรียน 17 โรงเรียน ได้แก่ ครูใหญ่หรืออาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการ จำนวน 17 คน และผู้ช่วยครูใหญ่หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการจำนวน 14 คน รวม 31 คน ใช้ประชากรทั้งหมดในการวิจัย

กลุ่มที่ 3 ครูอาจารย์ในโรงเรียน 17 โรงเรียน จำนวน 153 คน ใช้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 3 คน โดยโรงเรียนที่มีครูอาจารย์เกินกว่า 3 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย สำหรับโรงเรียนที่มีครูอาจารย์ 3 คน ใช้ประชากรทั้งหมด รวมกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูอาจารย์ทั้งสิ้น 51 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือทั้งหมด 6 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารในสำนักการศึกษาและสำนักพัฒนาชุมชน เครื่องมือชุดนี้ ใช้สัมภาษณ์ผู้บริหาร ในส่วนที่เกี่ยวกับนโยบายการฝึกอาชีพ การสนับสนุน โครงการ ปัญหาการดำเนินงาน ตลอดจนข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับโครงการฝึกอาชีพ เป็นแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ และตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการฝึกอาชีพ

ชุดที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร ในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการฝึกอาชีพ ในด้าน การประเมินสภาพแวดล้อม การประเมินปัจจัยเบื้องต้น การประเมินกระบวนการ และการประเมินผลผลิต ตลอดจนปัญหา การดำเนินงานและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับโครงการฝึกอาชีพ เป็นแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ และตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับโครงการฝึกอาชีพ

ชุดที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์ครูอาจารย์โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานครในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการฝึกอาชีพ ในด้านการประเมินสภาพแวดล้อม การประเมินปัจจัยเบื้องต้น การประเมินกระบวนการ และการประเมินผลผลิตเป็นแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ และตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับโครงการฝึกอาชีพ

ชุดที่ 4 เป็นแบบสำรวจข้อมูลโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร ในส่วนที่เกี่ยวกับจำนวนรายวิชาที่เปิดสอน สถานภาพของผู้เรียน บุคลากรของโรงเรียน

ชุดที่ 5 เป็นแบบวิเคราะห์เอกสารโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร ที่เกี่ยวกับโครงการฝึกอาชีพ ได้แก่ รายงานการศึกษา ทะเบียนครู ทะเบียนนักเรียน ทะเบียนวัสดุ ทะเบียนครุภัณฑ์ บัญชีวัสดุสิ้นเปลือง บัญชีรายชื่อผู้เรียน หลักสูตร บันทึกการสอนและข้อมูลการสำรวจ

ชุดที่ 6 เป็นแบบสังเกตเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการเรียนการสอน ในช่วงเวลา 50 นาที โดยมีลักษณะเป็นแบบบันทึกความถี่ตามลักษณะพฤติกรรม

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยศึกษาหลักการ ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการและโครงการฝึกอาชีพ ในโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร จากเอกสารต่าง ๆ เช่น หนังสือ วารสาร รายงานการจัดการฝึกอาชีพ และหาข้อมูลเบื้องต้นจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการฝึกอาชีพโดยการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ
2. สร้างกรอบแนวคิดในการประเมิน โดยใช้รูปแบบการประเมินจากแบบจำลองชิป เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยครั้งนี้
3. ส่งเครื่องมือที่ได้สร้างไว้ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ไข
4. ปรับปรุงเครื่องมือตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะ
5. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ดังรายชื่อผู้เชี่ยวชาญในภาคผนวก
6. นำเครื่องมือที่ได้ผ่านผู้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงปลัดกรุงเทพมหานคร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยได้ทำหนังสือถึงผู้บริหารโรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 16 มีนาคม 2535 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2535

4. ผลการเก็บรวบรวมปรากฏว่า ข้อมูลที่ได้รับจำแนกเป็นรายแบบได้ดังนี้

4.1 แบบสำรวจโรงเรียนสามารถเก็บข้อมูลได้เฉพาะ โรงเรียนที่มีการจัดเก็บเอกสารอย่างเป็นระบบ 14 โรงเรียน จาก 17 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 82.35

4.2 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารในสำนักงานการศึกษาและสำนักพัฒนาชุมชน สามารถสัมภาษณ์ได้ 3 คน จาก 5 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 เนื่องจากผู้บริหาร 1 คน มารับตำแหน่งได้เพียง 2 เดือน อีก 1 คน รับผิดชอบเฉพาะงานจัดซื้อ ไม่เกี่ยวข้องกับโครงการในภาพรวมทั้งหมด

4.3 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารหรือผู้ทำหน้าที่ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนฝึกอาศีฟกรุงเทมหานคร สามารถสัมภาษณ์ได้ 26 คน จากจำนวนทั้งหมด 31 คน คิดเป็นร้อยละ 83.87 เนื่องจากผู้บริหารบางคนมารับตำแหน่งได้ไม่ครบ 1 ปี

4.4 แบบสัมภาษณ์ครูอาจารย์ที่สอนในโรงเรียนฝึกอาศีฟกรุงเทมหานคร สามารถสัมภาษณ์ได้ 47 คน จากจำนวนทั้งหมด 51 คน คิดเป็นร้อยละ 92.16 เนื่องจากในช่วงของการสัมภาษณ์ ผู้สอนที่เป็นครูจ้างบางคนไม่มาปฏิบัติงานหลังจากที่สอนจบหลักสูตรแล้ว

4.5 แบบวิเคราะห์เอกสารในโรงเรียนฝึกอาศีฟกรุงเทมหานคร สามารถเก็บข้อมูลได้เฉพาะ โรงเรียนที่มีระบบการจัดเก็บเอกสาร 14 โรงเรียน จากจำนวนทั้งหมด 17 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 82.35

4.6 แบบสังเกตการสอนครูอาจารย์ที่สอนในโรงเรียนฝึกอาศีฟกรุงเทมหานคร สามารถเก็บข้อมูลได้ 13 โรงเรียน จากจำนวนทั้งหมด 17 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 76.47 เนื่องจากบางโรงเรียนได้สอนจบหลักสูตรแล้วไม่มีการเรียนการสอนในขณะนั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการดังนี้

1. แบบสำรวจข้อมูลโรงเรียน ใช้การวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ
 2. แบบสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ค่าความถี่และค่าร้อยละ
 3. แบบวิเคราะห์เอกสาร ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ค่าความถี่และค่าร้อยละ
 4. แบบสังเกตการสอน ใช้การวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ
- การนำเสนอผลการวิจัย นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง